

Komandi partur

Komandi tveir partar verða um Martin C. Restorff, sum tann 21.juni "fyllir" 200 ár. Hann var eisini limur í borgaraumboðanini.

eingilskum og donskum bløðum, so hann er kendur víða sum náttúrugranskari. Hansara »fuglabók« er av útlendskum natúrgranskarum nógv mett, og í fleiri »natúrvidenskapiligum« skriftum er hetta verkið tiltikið sum kelduskrift. Bæði Zoologisk Have og Zoologisk Museum í Keypmannahavn hava frá honum fingið nógv verðar upplýsingar.

Hann hevur eisini skrivað eina bók á enskum um grindirnar í Føroyum. Fyri hesa bókina fekk hann medalju við eina framsýning í Edinburgh í 1882 og í sama viðfangi eina aðra fyri fiskireiðskap. Í Berlin var hann við eina fiskiskapsframsýning. Har fekk hann eisini eina medalju. I 1874 bleiv hann Dannebrogsmáður og í 1890 riddari av Dannebrog.

Tann 1. september 1893 varð hansara 50 árs heiðursveitsla sum sýslumaður hildin, og fólk frá ymsum plássum í Streymoy var komið til Havnar at halda dagin. I sama viðfangi varð send honum ein »adressa« frá fleiri hundrad monnunum í Streymoy við tøkk fyri tey 50 árin, hann hevði verið sýslumaður.

Eisini væl kendur í útlandum

Müller var eisini kendur í útlandinum. Á sínum ferðum uttanlands kom hann saman við nógvar útlendingar, og hann stóð í vinalag við nógvar góðar menn, eisini uttan fyri Danmark. Sum dømi uppá hetta skal nevast, at ein Eingilskmaður við sínum egna skipi tvær reisur hevur komið til Havnar fyri at vitja sýslumannin. Tó at hann soleiðis varð ærdur bæði av kongi og fólki, bleiv hann altíð hin sami týdligi maðurin, sum ikki sýntist at kenna hugmóð. Eingin kundi merkja á honum, at hann í ein mansaldur hevði ferðast millum hægstu menn í kongadøminum; hann tosaði líka blíðliga við tað armasta neyðardýr, sum við sínar líkar. Mangur fátækur maður ber honum gott, og mangur vælstillaðu maður er honum tøkk skyldigur, tí hann styðjaði fegin ein, ið stílaði framsettir.

Hansara kennskapur til føroysk viðurskiptir var frálíkur, og fór ein til hansara fyri at spyrja um eitt ella annað, kundi spyrjarin vera vissur í, at hann kom til tann rætta, og ein kundi líta á teir upplýsingar, sýslumaðurin gav.

Óførur grindamaður

Millum annað kann hann ikki nóg mikið rósast sum grindamaður. Í ungum árum fór hann í grind hvar sum helst, og sum sýslumaður ferðaðist hann í grind inntil fyri fáum árum síðani. Tey, sum kendi hann rætt, mátti halda av honum, og hansara vinir so væl sum hansara óvinir mátti meta hann høgt; eingin kundi annað. Hann var ein sannur Føroyingur og góður danskur statsborgari, eitt prýði fyri okkara lítla land. H. C. Müller giftist 2. desember 1852 við Maren Christine f. Olsen, dóttir skómakarin Søren Olsen í Havn og Christine Marie Hentze. Tey fingi sjeið børn, tvey búsett í Føroyum og fimm í útlandum.

Tveir synir, Rasmus og Poul, og ver-sonurin, Grønlands Johan, vóru kendir kolonistjórar í Grønlandi

Hans Christoffer Müller (1816-1897)

Christoffer Michael Olsen (1822-1911).

Christoffer Michael Olsen: Skrivaði søguliga dagbók

Christoffer Michael var limur í borgaraumboðanini 1866-1869.

Hann var sonur Zacharias Olsen ættaður úr Tjørnuvík. Í 1811 er Zacharias krambakallur hjá kongaliga handlinum í Havn.

Hann giftist í 1819 við Margrethu Catrinu Müller, systir sýslumannin Rasmus Müller.

Hetta merkir, at Christoffer var systkina-barn sýslumannin í Havn H.C. Müller. Sjálvur giftist Christoffer við Elsebeth Christine Evensen. Hon var systir systir Joen Peter og Jens Christian Evensen.

Børnini hjá Christoffer og Kristinu

Christoffer og Kristina fingi fýra børn:

1. Zacharias f. 1851, giftur í Danmark.
2. Johan Christian f. 1858. Giftist eisini niðri.
3. Jens Michael Olsen f. 1860. Hann giftist við tríménninginum Petru Kristine Müller. Hann hevði Handilsforeiningina, sum nú er Cafe Natúr.
4. Margrethe Cathrine f. 1862. Hon giftist við Søren Müller, beiggja Petru hjá Jens Olsen. Sonur teirra Hans Christoffer f. 1888, giftur við Ebbu, kend frá DFDS.

Müller fólkin eiga sína egnu deild í kirkjugarðinum á Svinaryggi. Uttast v.f. liggur Christoffer M. Olsen og uttast h.m. H.C. Müller. Fremst millum hesar steinar liggur Johan Joensen, Grønlands Johan, og eitt sindur aftanfyri millum teir báðar, Søren Müller

Margrethe Christine Elsebeth f. 1896, giftist við Johan Danielsen, postmeistaran, og Poul f. 1902 giftist við Sunnevu úr Skúvoy.

Tískil er tað bert Hans Christoffer og Poul, synir Søren Müller, av ættini hjá Elsebeth Christine og Christoffer Michael Olsen, sum eiga eftirkomarar í Føroyum.

Søguliga dagbókin

Tað er so heppið, at tað er nóg, sum kann greiðast frá um Christoffer. Hann fór 20 ára gamal at føra dagbók í 1842, og tað gjørdi hann fram til 1881. Tað er ikki nóg, hann skrivir teir flestu dagarnar, men kortini fyllir dagbókin einar 200 maskinskrivaðar síður bert fram til 1856. Tað er eisini gjørdur listi yvir teir persónar, sum hann umrøður, og hesir eru fleiri hundrad í tali. Tí er dagbókin eisini hent hjá søgufólki.

Christoffer arbeiddi fyri kongaliga handilin í Havn 1840-42. Síðan kom hann til úthandilin hjá kongaliga handlinum í Klaksvík í 1840 at arbeiða undir faktor Johan Mortensen, sum var upprunin til Mortensenfyrirøkurnar á Tvøroyri. Í 1845 flytir hann til kongaliga handilin í Havn, har hann arbeiddi fram til 1856.

Frá 1856 og mong ár fram arbeiddi hann í Restorffs handli í Vágsbotni. Hann búði í húsunum yviri í Trøð, sum mostir hansara Jomfrú Müller hevði latið byggja í 1830.

Christoffer átti bátar og leigaði teir út til havnarmenn at avreiða til kongaliga handilin. Eitt skifti hevði hann fýra bátar.

Hann nevnið eisini fleiri ferðir A. C. Lützen, fyrsta »borgarstjóran« í Havn sum umframt nóg annað virkseimi eisini hevði kvøldskúla í týskum. Í 1850 var hetta týskvøld. Millum næmingarnar vóru Christoffer Michael, beiggi hansara Pram og Gudmund Effersøe, sum gjørdist sýslumaður í Suðuroy.

Tað hevur verið væl teirra millum, tí í mars 1848 var Christoffer Michael faddur hjá Lütje, son A. C. Lützen, sum var fyrsti blaðstjóri á Dimmalætting. Christoffer Michael plagdi eisini at geva Lützen eitt kók, tá ið hann var á útróðri.

Anna, dóttir A. C. Lützen, skrivir, at pápin fleiri ferðir royndi at fáa arbeiði í Danmark, men at hann kom aftur hvørja ferð.

Eina av hesum ferðum fór hann samb.

dagbókini niður 5. august 1850 við Havfruen, men hann kom longu aftur við Hector 26. oktober, tveir mánaðir seinni.

Hava havt sharialóg í Havn

Tað sæst eisini í hesi dagbók, at fleinging av dømdum fólki er ikki eindømi fyri islam-istar.

Christoffer skrivir, at tann 4. desember 1851 »blev Dommen fuldbyrdet paa Peder Christiansen, der er dømt for Tyverie med 25 Rottingsslag. Hestjoen bankede ham«. Samb. orðabókini er rotting »en stok til korporlig afstraffelse«.

Her eru nøkur brot úr dagbókini:

1852

18. januar

Var Forsamling i Maadeholdenforeningen. Jeg og Lützen blev valgte til Forstandere i steden for Samuel Debes og Sysselmand Müller.

I Dag er Selskabet 6 Aar gammelt, i den andledning holdt pastor Djurhuus en lille Tale, han er ikke med i Selskabet.

1853

3. februar

Var der Forsamling i Thorshavns skole, hvorved flere Familiefædre kom til overens om at bespise fattige Børn, saa at intet Trygleri maatte finde sted. Der blev valgt en Bestyrelse, Lützen, Venningsted, Gregersen og jeg.

6. februar

Fastelavns søndag ere 25 børn begyndte at faa deres Kost.

Var forsamling i Maadeholdsforeningen. Lützen valgt til Formand.

6. juni

bleve Præsten, Lützen og Venningsted valgte til Valgnævn.

10. november

blev Skolelærer Lützen valgt til Lagthingsmand (for Doctor Nolsøe)

1855

26. januar

Christoffer M. Olsen, Jacobsen og Lützen valgtes til Directeurer for det Thorshavnske Skuespillerselskab.